

ВАШИНГТОН/ПРАГ - Високи званичник америчког Стејт департмента Хојт Брајан Ји упозорио је да Русија продубљује напоре како би извршила "малигни утицај" на Балкану, користећи финансијска и политичка средства у покушају да спречи повезивање тог региона са Западом.

Ји је, говорећи пред Поткомитетом за спољне послове у среду, поручио да је циљ САД да промовишу мир и стабилност у региону, те да су развиле више начина да одврате "малигни" утицај Русије, истакавши да ангажовање САД на Балкану обезбеђује и сигурност ЕУ и САД, преноси данас Радио Слободна Европа.

"Етничке тензије на Балкану још једном су почеле расти. Недавно насиље у Македонији потцртава озбиљност њихових политичких проблема. Како је напредак у дијалогу између Србије и Косова у застоју, стабилност на Балкану остаће рањива, а без неопходних структурних реформи", истакао је Ји, заменик помоћника државног секретара САД за Европу и Евроазију.

Он упозорава да руски напори укључују и охрабривање мањег ентитета Босне и Херцеговине, Републику Српску, на сецесију, при чему је БиХ у ризику да постане пропала држава, док је широм региона национализам у порасту, а реторика домаћих политичара ствара изразите поделе.

"Од сузаваца у косовском парламенту, до изазова РС са властима у Уставном суду БИХ, политичари националисти отворено тестирају демократске норме и институције", навео је Ји.

Он је, више пута, упозорио на "малигни утицај" Русије, а на питање шта су по његовом мишљењу циљеви Кремља у региону, каже да је "веома тешко предвидети или читати мисли руском председнику Владимиру Путину".

"Али, могу рећи да нам се чини да су на основу покушаја последњих месеци у региону, тежили повећању утицаја, покушали да их одврате од окретања западним институцијама, ЕУ и НАТО-у, те што је више могуће створити зависност тих држава од Русије", тврди овај амерички званичник.

Он сматра да се ту не ради о великој стратегији, већ пре, како каже, о опортунистичком приступу, "како ослабити одређене владе које теже Западу да би држава постала што је више могуће зависна и пријатељска са Русијом, а ту је и комерцијални интерес, на пример у енергетској области, да би повећали зависност у Европи и на Балкану о руским изворима".

Саветовали Србију да поставља тешка питања о хуманитарном центру Русије у Нишу

Ји је упозорио да хуманитарни центар Русије у Нишу врло могуће има за крајњи циљ утицање на формирање јавног мњења, истакавши да је у погледу тог центра и руских захтева за посебан статус те установе веома важно бити опрезан јер САД "не верују да су ту намере чисте".

"Стога смо саветовали Србију да поставља тешка питања, зашто им је потребна та установа, зашто траже специјалан статус за њу, и ста ће да раде тамо што се већ не ради у Београду у постојећим сличним установама", рекао је он.

На питање да ли је оптимиста када је реч о помирењу Београда и Приштине, Ји је потврдно одговорио, иако је оценио да је напредак успорен и тренутно болан, и да се не

може рећи да ће бити лако применити споразуме, али је као кључан елемент нагласио посвећеност ЕУ и САД да помогну у том процесу.

Он је рекао и да САД подржавају формирање војске Косова, али - када се за то испуне сви услови јер, како је појаснио, та стратегија укључује да се са њом сагласе све стране у Влади, укључујући и српску мањину.

"За Косово би било боље да из разлога стабилности има све људе у земљи као подршку том кораку пре него што се предузме. Оно што тражимо је да Косово следи стратегију око које смо се договорили", рекао је Ји.

Он је поручио да је циљ САД да промивишу мир и стабилност у региону, с фокусом на борби против корупције и владавине права и закона, као и реформама које су камен темељац америчке стратегије, док повећање транспарентности и одговорности влада помаже у одвраћању руских напора да искористе корупцијску праксу и учине државе рањивијим на њихов притисак.

О утицају Русије на Балкан говорили су и други панелисти у Сенату, при чему је Грегори Микс, потпредседник и демократски сенатор, критиковао најављене буџетске резове у Стејт департменту јер се, како је навео, плаши шта ће у том случају бити са америчким местом у свету, и шта ће то значити за регион Балкана.

"Администрација не даје нашим дипломатама оруђе и људске ресурсе да би деловали на дипломатском плану на Балкану на дневној бази. Ако се тиме не позабавимо, вакум ће расти, а у тај простор ће доћи Кремљ који ће искористити проблеме на терену", казао је Микс, тврдећи да је "корумпирани руски новац донео приметан утицај" и да САД не смеју скренути поглед са Балкана.

Конгресмен Крис Смит, републиканац, сагласан је са Миксом да САД не смеју да напусте Балкан, упозоривши на "опасност од остављања простора другима са мање јасним циљевима".

Дејна Рорабахер: Русофобија, Русија је велика сила и да има свако право да покуша да прошири свој утицај

Међутим, сва питања других сенатора и одговоре Јиа у вези с Русијом председник Поткомитета Сената за спољне послове, републикански сенатор Дејна Рорабахер назвао је "русофобијом", објаснивши да је Русија велика сила и да има свако право да покуша да прошири свој утицај утичући на људе у појединим деловима земаља, као што чине и САД.

"Ми смо свугде, наша војска је свугде по свету, покушавајући да то уради и преко армије чак. И Русија има свако право да покуша да постане утицајна сила посебно у земљама које се граниче са Русијом, рекао је Рорабахер, који је оштро критиковао и ЕУ, закључивши да је она на силазној путањи и да се распада.

(Танјуг)